
Není to jen bodováním

Není to jen bodováním

PRAVO

12.10.2011, Právo, Strana 6, Publicistika, autor: Pavel Exner, Polemika

Pokud prohráváme, mohou za to pravidla.

To je první, co člověka napadne, když si přečte filipiku kolegy Jana Rychlíka proti žebříčkům univerzit uveřejněnou v pondělním Právu.

Zajisté, mechanické počítání výsledků má mohutná úskalí a Anglosasové mají v tomto světě mnohé výhody – ostatně za řadu úspěchů vděčí jiným; je notoricky známo, že americká univerzita je místo, kde ruští profesori učí čínské studenty.

Chválit sami se umíme. S pýchou se učíme Piccolominiho výrok, že každá česká kuchařka zná lépe vykládati písmo svaté nežli kardinál římský – tedy učili jsme se, dnešní škola rezignuje i na mnohem podstatnější informace – a teprve dodatečně člověka napadne, kolik v tom možná bylo ironie. Jenže co naplat, kvalitu poznáme jen v otevřené soutěži a nikdy jinak.

Univerzita Karlova je moje alma mater a podobně jako kolega Rychlík jsem jejím profesorem, nicméně nemohu přijmout jako základ hodnocení skutečnost, že jediní dva národnostně naši nositelé Nobelovy ceny tuto školu před dávnými desetiletími vystudovali. Jsou jiná a mnohem důležitější kritéria.

Již pátým rokem se na našem kontinentu soutěží o granty Evropské výzkumné rady (ERC), jejichž získání je ve vědecké komunitě jednoznačně považováno za známku nejvyšší prestiže. Nikdo nepředepisuje témata, jediným kritériem posuzování je tu vědecká kvalita návrhu a hodnocení není pochopitelně založeno na mechanickém bodování. O přisouzení grantů rozhodují odborné komise sestavené z vědeckých špiček v dané oblasti a je zbytečné podotýkat, že jsou zvané z celého světa a žádná země či jazyk v nich nedominovaly.

A jak zatím dopadáme v této nejvyšší vědecké lize? Z celkově udělených 2250 grantů jich do Česka přišlo pouhých osm, z toho pět má Akademie věd, dva Univerzita Karlova a jeden VŠCHT. Když se podíváme na seznam více než tří set univerzit, které aspoň jeden grant získaly, vidíme v čele Cambridge se 67 a Oxford se 60, ale hned za nimi následují Federální polytechnika v Lausanne, Hebrejská univerzita v Jeruzalémě a Weizmannův ústav.

V první desítku najdeme i univerzitu v Helsinkách, v první třicítce např. Mnichov, Amsterdam, Vídeň, Utrecht, Heidelberg, Aarhus, Lund a další – těžko mluvit o anglosaské dominanci.

Dokonce i Budapešť je daleko před Prahou; jejích pět univerzit má dohromady dvanáct grantů. Jistěže, devadesát procent škol, jež si říkají univerzity, nezískalo žádný ERC grant, ale to může být stěžejní důvod k útěše.

Je příjemné, když nás kolega ze zahraniční univerzity zdvořile pochválí, ale o našem postavení ve vědeckém světě rozhodují fakta. Pokud kolegovi Rychlíkovi záleží na mezinárodním postavení jeho univerzity, mohu mu jako humanitně vzdělanému člověku vzkázat jedině: Hic Rhodus! Hic Salta!